

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenšči nedelje in praznike. — Inzerat do 30 petič do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popisi po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod: vsaka mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Kraljeva ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. —

NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26.

CELJE, Kocanova ulica 2. — Tel. 190.

JESENICE, Ob kolodvoru 101. —

Račun pri pošti. Ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351

POLOM NA NEWYORŠKI BORZI

Zaradi nepopisne panike, nastale po neresničnih vesteh, so morali borzo zapreti — Izgube znašajo nad 224 milijard dinarjev — Samomori špekulantov

New York, dne 12. junija. Panika, kakršna od lanske jeseni še ni bila zabeležena, je zavladala včeraj na newyorški borzi. Ze ob otvoritvi borze je bilo opaziti splošno nervoznost. Kupčije so bile zelo slabe in vladala je velika nesigurnost. Ko pa so se začele širiti razne vesti o bančnih in industrijskih polomih, se je nervoznost vedno bolj stopnjevala in dosegla je vrhunec, ko se je razširila vest, da je predsednik Hoover postal žrtev stentata. Vest je učinkovala na borzi

kakor bomba ter je izzvala nepopisno paniko. Vsi papirji so začeli rapidno padati in so v četrt ure dosegli izgube povprečno 20 %, pri nekaterih papirjih pa celo do 60 %. Na borzi so se odigrali nepopisni prizori. Ko je končno prišla še vest, da je odstopil tudi predsednik National City Banke in da je na njegovo mesto imenovan za direktorja Parker Gilbert, je nastala na borzi taka zmeda, da so morali borzo zapreti. Pred borzno palačo se je zbrala ogromna množica

malih špekulantov, ki so večinoma izgubili vse svoje premoženje. Po dosedanjih poročilih je okrog 20 špekulantov, med njimi predsednik nekega večjega bančnega koncerna, čigar ime pa se drži še v tajnosti, izvršilo samomor. Skupne izgube, ki so bile zabeležene samo včeraj na newyorški borzi, znašajo nad 4 milijarde dolarjev, to je nad 224 milijard dinarjev. To je največja izguba, kar jih je bilo na newyorški borzi zabeleženih od lanske borzne panike.

Kongres francoskih solunskih bojnikov

Nova manifestacija francosko-jugoslovenskega pobratimstva — Bojevniki za novo Evropo

Beograd, 12. junija. Te dni se je vršila, kakor poročajo iz Bordeauxa, tamkajšnji kongres bivših francoskih bojnikov s solunske fronte. Zborovanju so prisostvovali zastopniki vlade in mnogo najodličnejših vojaških in civilnih oseb. Zastopana je bila tudi naša država po predsedniku Udruga rezervnih oficirjev g. Milanu Radosavljeviču.

Glavni tajnik Cordier je poročal o zletu skupine 250 bojnikov na nekdanja vzhodna bojišča in plati poudaril, kako je bila skupina Francozov izredno prijazno sprejeta pri Nj. Vel. kralju Aleksandru.

Na banketu po zaključnem kongresu se je ogledil med drugimi k besedi tudi zastopnik Jugoslavije g. Radosavljevič, čigar

govor je izvenel v ugotovitvi, da veževo Jugoslavijo in Francijo nerazdružne zveze. Za njim je govoril tudi naš poslanik v Parizu g. dr. Spalajković, poudarjajoč, da je bratstvo v orožju in krvi morda edino, ki se nikoli ne pozabi. Bivši bojevniki žele, potem ko so izvršili svojo dolžnost na bojnih poljanah, služiti človeštvu s sodelovanjem pri uvažanju čim večjega reda v mednarodnih odnosih. G. Spalajković je omenjal težko situacijo Evrope napram partikularistični Ameriki in nemirni Aziji. Položaj se razvija v smeri evropske politične solidarnosti, na katero je pokazala Francija. Metoda, ki jo je izbrala Francija, verna svoji tradiciji v preteklosti, je sposobna izvoziti zmago novega evropskega duha.

Italijansko-poljsko prijateljstvo

Italijanski zunanji minister Grandi odpotoval iz Varšave na Dunaj, odkoder bo odšel v Budimpešto

Varšava, 12. junija. V razgovorih, ki so se vršili o priliki poseta italijanskega zunanjega ministra Grandia med njim in poljskim zunanjim ministrom Zaleskim o vseh vprašanih mednarodnih politiki, ki zanimajo v enaki meri obe državi, je bila po službenem komuniqueju ugotovljena med obema državnikoma popolna soglasnost. V prijateljskem razmišljanju vseh teh opranaj sta prišla Grandi in Zaleski do ugotovitve, da med Poljsko in Italijo ni različnih interesov in da se razvijajo gospodarski odnosi med obema državama v smeri, ki obeta tudi

za bodočnost lep razvoj in trdno osnovo za poglobitev medsebojnih odnosov. Opirajoč se na stvarnost poljske in italijanske kulture in na stoletja staro prijateljstvo med obema državama, sta prišla do popolnega soglasja v vseh političnih vprašanih ter ob koncu soglasno izrazila željo, da bi obe državi z nesebičnim sodelovanjem pospeševale utrditev miru v Evropi.

Varšava, 12. junija. Minister Grandi je danes dopoldne odpotoval. Pri povratku bo posetil Dunaj in Budimpešto, da stopi v stike tudi z avstrijsko in madžarsko vlado.

Pred sestavo nove rumunske vlade

Maniu odklonil mandat za sestavo vlade, ki bo bržkone poverjen generalu Presanu

Bukarešta, 12. junija. Pogajanja za sestavo nove vlade še vedno niso dovedla do pozitivnega rezultata. Včeraj je bil ponovno sprejet od kralja v avdienci bivši ministrski predsednik Maniu, ki mu je kralj ponudil mandat za sestavo vlade. Ker pa se nista mogla sporazumeti o osebni, ki bi sodelovale v tej vladi, je Maniu odklonil mandat. Kralj je namreč vztrajal na tem, da morajo biti v vladi zastopani tudi liberalci, ki so se pod vodstvom Jurija Bratiana izjavili za novi režim. Maniu je glede na to predlagal, naj poveri kralj mandat za sestavo vlade generalu Presanu, vrhovnemu poveljniku

rumunske vojske v svetovni vojni. Kralj je ta predlog sprejel in je bil general Presan sredi brzojavno pozvan, naj pride v Bukarešto. General Presan je davi že prisel v Bukarešto in je bil tekom dopoldneva sprejet v avdienci. Glede na to, da uživa general Presan vsestransko zaupanje in ker je Maniu izjavil, da ga bo njegova stranka z vsemi močmi podpirala, je verjetno da bo on morda še tekom današnjega dne sestavil vlado.

Monakovo, 12. junija. Semkaj je prisel iz Oberammergau rumunska kraljica vdova Marija, ki se je takoj odpravila z ekspresom v Bukarešto.

Youngovo posojilo

New York, 12. junija. Ameriški del Youngovega posojila v znesku 98.250.000 dolarjev bo potom bančnega sindikata pod vodstvom Morganove finančne skupine danes razpisanih na ameriškem trgu po tečaju 90 %.

Vihar orevnil vlak

London, 12. junija. »Tempe« poroča iz Bombaya, da je minuli torek silen orkan v bližini Himatmagara prevrnil vlak, obstoječ iz 8 osebnih in 4 tovornih vozov. Neki potnik je bil ubit, okrog 20 pa več ali manj težko ranjenih.

Kriza v nemški vladi

Berlin, 12. junija. Sredi so bile v političnih krogih razširjene vesti, da je finančni minister Moldenhauer zaradi odpora proti njegovim finančnim reformam podal ostavko ter da bo prevzel finančni resor dosedanj minister za gospodarstvo, demokratični poslanec Dittich. Vest o demisiji finančnega ministra uradno še ni potrjena.

Akcija za evropsko pošto unijo

Beograd, 12. junija. AA. Na pobudo francoskega odbora mednarodne trgovske zbornice je bila imenovana mednarodna komisija, ki bo proučila pogoje za ustvaritev evropske poštne unije. Naloga unije bi bila, da zniža tarife in da z vsemi sredstvi omogoči najtesnejše poštne zveze med posameznimi evropskimi državami.

Poplave v severni Italiji

Milan, 12. junija. V gorski dolini Ollo-munt severno od Aoste je nastala poplava, ki je povzročila ogromno škodo. Vse ceste so razdrte. Nekaj krajev je tako ogroženih, da so jih morali izprazniti.

Podpis grško-turške pogodbe

Pariz, 12. junija. AA. Havas poroča iz Stambula, da sta včeraj minister zunanjih zadev Turčije Teftig Ruždi bej in grški poslanik Polihroniades podpisala grško-turško pogodbo.

Afera gospe Hanau

Pariz, 12. junija. Gospe Hanau, ki je bila nedavno izpuščena iz zapora, je včeraj prvič prišla v poslovne lokale svoje banke, kjer so jo navzoči upniki sprejeli zelo spoštljivo. Gospe Hanau je izjavila, da presega aktivna pasiva, in da bo zaradi tega vse tirjatve v polni meri izplačala.

Nogometna tekma med Jugoslavijo in Bolgarijo

Sofija, 12. jun. AA. Za nedeljsko tekmo med Jugoslavijo in Bolgarijo vlada v Sofiji veliko zanimanje. Bolgarski sportniki bodo odpotovali Jugoslovenom nasproti do Dragomana. List »Sport« posveča temu dogodku posebno številko. Bolgarsko moštvo trenira že dva tedna, da se pripravi na tekmo.

Eksplodizija dinamita

London, 12. junija. AA. Iz Detroita v Združenih državah poročajo, da je v predoru, ki vodi 50 m izpod reke Detroit, eksplodiral dinamit. Štiri delavce je ubilo, 10 delavcev je dobilo težke poškodbe, 20 delavcev pa je zasulo.

Zborovanje zastopnikov bank

Beograd, 12. junija. Dne 14. t. m. se sestanejo v Beogradu zastopniki zvez vseh bank kraljevine. Na konferencah, ki bodo 14. in 15. tm., bodo razpravljali med drugim tudi o vprašanju obrestne stopnje za vso državo, o vprašanju ustanovitve bančne zbornice in o drugih važnih zadevah.

Borzna poročila.

INOZEMSKÉ BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Pariz 20.255, London 25.065, Newyork 516.90, Bruseli 72, Milan 27.015, Madrid 61.5, Amsterdam 207.45, Berkn 123.06, Dunaj 72.80, Sofija 3.74, Praga 15.305, Varšava 57.90, Budimpešta 90.30, Bukarešta 3.065.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.735, Berlin 13.4725—13.5025 (13.4875), Bruseli 7.8954, Budimpešta 9.896, Curih 1094.4—1097.4 (10.95.9), Dunaj 796.31—799.31 (797.81), London 274.29—275.09 (274.69), Newyork 56.34—56.54 (56.44), Pariz 271.98, Praga 167.33—168.13 (167.73), Trst 295.14—297.14 (296.14).

Zasedanje mednarodne konference dela

Sestava petih komisij za obravnavanje raznih socialnih vprašanj — Debata o delovnem času v rudnikih

Zenava, 12. junija. AA. Mednarodna konference dela je sestavila komisije, ki bodo razpravljale o raznih problemih, ki so na dnevnem redu. Sestavljene so bile naslednje komisije:

1. komisija za proučevanje vprašanja trajanja dela delojemalcev, 2. komisija za proučevanje vprašanja prisilnega ali obveznega dela, 3. komisija, ki se bo bavila z vprašanjem delovnega časa v rudnikih, 4. komisija, ki bo razpravljala o uredbah, 6. komisija, ki bo razpravljala o čenu 406. versailleske pogodbe, ki nalaga državam članicam Društva narodov, da morajo vsako leto poročati mednarodnemu delu o izvajanju konvencij, ki so jih ratificirale.

Prve tri komisije bodo razpravljale o raznih konvencijah in predlogih predprojektov, ki jih je pripravil mednarodni urad dela. Konferenca je razpravljala o delovnem času, da bo sklepala in prisilnem delu v kolonijah že lani. Konferenca je tedaj

sklenila, da bo sklepala o teh vprašanih sedanja konference dela. O teh vprašanih so bile poslale od mednarodnega urada dela vladam držav članic vprašalne pole.

Na temelju rezolucije, ki jo je sprejela zadnja skupščina Društva narodov, je bila odvijena anketa o krizi v premogovni industriji, katero je sklicala uprava mednarodnega biroja dela, meseca januarja. Konferenca je bila posvetovnega značaja in je izdelala načrt konvencije, ki predlaga sedem in tridesetimi delavnikom na dan za gotovo prehodno dobo in sedemurni delavnik, ki bo veljal definitivno. Komisije, ki razpravljajo o teh vprašanih obstoje iz enakega števila vladnih in delavskih zastopnikov in zastopnikov delodajalcev.

Glede na delovni čas v rudnikih je danski zastopnik Oersted izjavil, v imenu skupine delodajalcev, da si pridržuje pravico razpravljati o tem vprašanju.

Boji angleških čet z Indijci

Angleška letala so bombardirala postojanke vstaških rodov — Spopadi med Hinduji in muslimani

Bombay, 12. junija. Položaj na severozapadni indijski meji se je po energični akciji angleških letal nekoliko zboljšal. Kljub temu je nastal v angleških indijskih političnih krogih velik odpor proti vladni indijski politiki. Angleški politični krogi očita jo vladi, da je bila proti propagandi indijskih nacionalistov preveč prizanesljiva in da je pustila v Pešavaru in okolici nacionalističnim agitatorjem neovirano razvijati revolucionarno propagando, ki je imela v vsej pokrajini najresnejše posledice. Oblasti so dovolile Hajiju Truangzaju, da je ostal v bližini Pešavarja z močno sovražno armado, kar je zbudilo med prebivalstvom vtis, da so vladne oblasti v Indiji brez moči. List »Times of India« očita vladi, da ni preprečila oborožitve plemena Afridov in da ni tako takoj v početku že v kati zadušila njihovega gibanja. V tem primeru bi bilo veliko manj žrtve, kakor jih je bilo sedaj, ko so morale angleške vojske sile nastopiti z vso strogostjo, da so zadušile nevni pokret tega plemena. List zaključuje s pozivom na indijsko vlado, naj ostro nastopi proti naraščajoči predrznosti indijskih nacionalistov, ki vedno z nova organizirajo krvave nemire in huje kajo indijsko prebivalstvo proti angleški nadvladi.

Kalkuta, 12. junija. Včeraj je prišlo v vasi Pandha, 40 km od Kalkute, do krvavih spopadov med Hinduji in Mohamedanci. Policijski načelnik je bil prisiljen streljati s revolverjem na množico, ki je hotela kamenjati policijo. Ubila je bila 1 oseba in več ranjenih. Policija je aretirala več oseb, med temi nekega mohamedanca, ki je obtožen, da je ranil nekega policista z nožem. Iz Dake poročajo, da je izbruhnil v zalogi lesa nekega Hinduja velik požar. Med Hinduji in mohamedanci je prišlo nato do krvavih spopadov, v katerih je bilo z noži in streli ranjenih več oseb.

Pešavar, 12. junija. Položaj je v osem-lju Mohmand na severozapadni indijski meji naizpremenjen. Ves dan se je žulo močno streljanje in pokanje letalskih bomb. Gorski rodovi so imeli velike izgube.

Mesaka, 12. junija. Kakor poročajo, se krvavi boji med angleškimi vojaškimi četami in gorskimi rodovi, ki so se uprli na severozapadni indijski meji nadaljujejo. Angleška letala so bombardirala postojanke teh gorskih rodov.

Žeparji in tatovi na poslu

Ljubljana, 12. junija.

Ze včeraj smo poročali, da je bila umreča, ki je vladala skoro vse dni na veselemu, pravcata »konjunktura« za žeparje in različno sodorgo. V kalnem so ti ždi prav dobro ribariti, kakor je bilo posmeti iz številnih prijav okradenih žrtve na policijski. Te dni pa je policija prešla še nova poročila o drznih žeparskih tatvinah.

Tako je bila na sejmju in sicer na vse-sekšnem prostoru Slavki Faturjevi iz ročne torbice ukradena mala denarnica z 2000 Din. — Podobna nezgoda je doletela tudi posetnika Janeza Komarja iz Godiča. Ko je hotel poravnati račun, je presenečen opazil, da mu je nekdo izmaknil listnico, v kateri je imel 400 Din in več raznih listin. Trebja žrtev žeparjev pa je bil strojarik Ivan Jenko, ki mu je nekdo iz žepa telovnika na sejmšču ukradel srebrno žepno uro z duble verižico in skupni vrednosti 400 Din. Zdi se in vse kaže, da so na sejmju »poslovali« tuji žeparji, ki so se pripteli v Ljubljano, kajti domačih ni toliko in jih ima policija kolikor toliko v evidenci.

Tudi tatovi vseh vrst in branž so zadnje čase precej podmetli. V Lattermanovem drevoredu je te dni ponoči nekdo vplnil v voz Marije Tavčarjeve in ji odnesel 5 brisač, krtlo in nekaj perila v skupni vrednosti par 100 Din. — Neznan skromilec se je splazil v drvarnico tesarja Alozija Ovna na Starem trgu 24 in mu odnesel tesarsko kladivo, ročno žago in železni trikotnik v skupni vrednosti 160 Din. Iz sobe hišice Ane Hvalceto ve Ljudskem domu je nekdo odnesel 85 Din vredno uro budilko.

Na Miklošičevi cesti je neznan tat s kolesa trgovskega zastopnika Josipa Kam-busa, ki je stalo pred hišo 20, snel karbidno svetilko, vredno 100 Din.

Spominjajte se slepih!

Ob počitnicah lahko in komodno ohranite svoje nežne obleke čiste in sveže z

LUX -ovimi milnimi penami.

Rumunski avtomobilisti v Ljubljani in na Bledu

Povzod v Sloveniji so bili prijetno pozdravljeni — Prestolonaslednik Peter častni član našega Avtokluba —

Ljubljana, 12. junija.

Kakor smo že včeraj poročali, so se rumunski avtomobilisti pripeljali na svojem potovanju po naši državi točno opoldne v sliedeni kotoni kakih 40 voz pod vodstvom predsednika sportne komisije ljubljanske sekcije g. Rado Hribarja po Dolenjski cesti in po cesti za gradom, Strelški ulici, Kerkovem trgu, Pred škofijo in mimo rotovža po Mestnem, Starem in Sentiakobskem trgu čez most na Zoisovo cesto ter mimo Mirovskega spomenika po Vegovi ulici na Kongresni trg, kjer jih je pred kazino pričakovala velika množica, ki je gostom privrejala burne ovacije.

V spremstvu rumunskih izletnikov so se razen članov centrale jugosl. avtokluba s. I. podpredsednikom, bivšim ministrom g. dr. Velizarjem Jankovićem in predsednikom sportne komisije g. inž. Rističem, II. podpredsednikom centrale in predsednikom zagrebske sekcije g. Bošnjakom in predsednikom mariborske sekcije g. Pintarjem pripeljali v mesto tudi člani ljubljanske sekcije z vsem odborom in sreski poglavar ljubljanske okoličnice, inspektor ministrstva notranjih del g. dr. Rudolf Andrejka, ki je vodil vse priprave za sprejem v svojem okraju.

Sprejem in zakuska v Zvezdi

Pred kazino, kjer ima ljubljanska sekcija svoje reprezentativne prostore, so izletnike sprejeli podban g. dr. Pirkmajer s soprogom, divizijski general g. Sava Tripković, župan dr. Puc s soprogom, gospe dr. Tavčarjeva z znakom častne dvorne dame, konzularni zbor, gen. tadm. zbornice Tolj g. dr. Windischer in tadm. g. dr. Pless, zastopnik poveljnika orožništva podpolk. g. Oliča, zastopnik pol. direktorja nadstevnik g. dr. Mlekuž ter več druge gospode, ki so odšli z avtomobilisti na vrt restavracije »Zvezda«, kjer je mestna občina priredila sijajno aranžirano zakusko.

Rumunom je v slovenskem in francoskem jeziku požel dobrodoščilo župan g. dr. Puc in napil Rumuniji, nakar je godba dravske divizije odigrala rumunsko himno. Za navdušeno aklamirano zdravico se je v francoski v znameniti besedah zahvalil predsednik rumunskega avtokluba, bivši zunanji minister ekselencja Mitihineu in napil Ljubljani in Jugoslaviji kot najboljši prijatelji Rumunije. Med burnimi ovacijami je po pomenitvi zdravici velikega diplomata zaigrala godba našo himno, nakar je sledilo še več kratkih govorov.

Vožnja na Bled

Po zakuski so se že ob 13. uri avtomobilisti, ki so se jim priključili tudi podban g. dr. Pirkmajer in župan g. dr. Puc s svojimi soprogami ter nekaj članov konzularnega zbora, nadaljevali pot po Gorinjski, kjer so jih povzod pozdravljali zastave in navdušene prebivalce, zlasti lep je bil pa sprejem v Senti Vidu, kjer jih je sprejela šolska mladina z zastavicami, in pa pred Lescami, kjer so naši kmetje Rumunom postavili celo majo in slavo. Na vsi poti po dravski banovini s. se pa najbolj postavili šolarji na Laverici, ki so Rumunom pozdravili z rumunskimi zastavicami.

Na Bledu so Rumunom priredili veličasten sprejem z veliko skupino narodnih noš domačin in tuji pod vodstvom sreskega poslavarja g. dr. Tekavčiča, župana g. Rusa in zdravniške komisije z g. dr. Češarkom na čelu, posebno je pa prenesli goste krasen album, ki ga je dobil vsak Rumun kot dar dravske banovine z lastnoročno dedikacijo bana g. inž. Serneca.

Da gostje niso mogli prebrati lepote Bleda in naših narodnih noš, nam ni treba niti omenjati, zadostuje nam že to, da so svoji odhod preložili za danes opoldne, namesto da bi se odpeljali že jutraj z Bleda.

Pri kraljici

Popoldne ob 16. s. se vsi, ki so se pripeljali iz Ljubljane ter župan blejski g. Rus in sreski poglavar radoviški g. dr. Tekavčič z damami peljali na dvor k čajanji, kjer so bili vsi predstavljeni kraljici Mariji, ki je s največjo ljubeznivostjo sprejela svoje rojake in domačine in jih dve uri zadržala v parku dvorca Savborja. Nepozabljiva pa ostane vsem udeležencem čajanke v spominu ljubka epizoda, ko se je pripeljal z izprehoda prestolonaslednik Peter, od vseh najprijetnejše pozdravljen. Mladi naslednik prestola je malo v zadregi pred tako veliko množico takoj prijel za rok, ministru g. dr. Velizarju Jankoviću ter hitel k svoji kraljevski mami in jo vprašal, kdo so gostje. Ko so mu povedali ter mu je minister ekselencja Mitihineu izročil značilno rumunsko, minister g. dr. Janković pa značilno našega avtokluba, je prestolonaslednik varadoščeno potegnil iz žepa avtomobilček, češ, saj sem tudi jaz avtomobilist. Potem je požel še tako lep avtomobilček kapo, kar so mu reprezentantje našega kluba svedoča takoj obklopili z največjim veseljem.

In želja prestolonaslednika Petra se je takoj po odhodu avtomobilistov ispolnila pri slavnosti soji centrale Avtokluba kraljevine Jugoslavije, kjer je bil prestolonaslednik Peter imenovan za častnega člana kluba.

Pri čajanji se je kraljica Marija dovolila fotografirati s predsednikom rumunskega avtokluba ekselencja Mitihineu in I. podpredsednikom našega kluba ministrom g. dr. Jankovićem v tistem spominu

na sprejem na dvoru, končno sta se pa na estradi pokazala še princa Tomislav in Andrej med najprijetnejšim ovacijami vseh navzočih.

Banket

P. č. čajniki na dvoru je ostalo, kakor so se izražali nad lepoto Bleda očarani rumunski gostje, mnogo premalo časa za občudovanje Bleda, vendar so se pa vozili okrog jezera, veslali po jezeru, kopali v krasno opremljenih termah hotela »Toplice«, nekateri so se pa upali celo v jezero.

Vsa terasa z zastavicami okrašenega hotela »Toplice« je bila v pisanih lampjončičih, ko so se gostje ob pol 21. zbrali na njej k res svetlo aranžiranemu banketu, kjer je zapeto ceremonijelost takoj premagala najživahnjša animiranost. Kdo bi tudi mogel zadržati vzklike občudovanja, ko je tisoč in tisoč luči razsvetlilo grad, grajsko kopal, kolodvor in druge stavbe okrog jezera ter je nad Zako zaplaval velik kres. Visoko nad vncem luči se je spreminjal grad v bengaličnem ognju, ki je osvetljeval tudi kolodvor in začaral otok v pravilno sliko z raketami in lampijončki po čolnih s prepevalični domačini. In kd, bi se upiral ognju Bourievvega »tigrskega mleka« in drugih najlepših minitvstih vin, ki so jih res spretno servirali številni natakarij pod vsevidnim povestvom hotelinja g. Molnarja.

Veselo žuborenje je prelomilo izkušeni stolaravnatelj minister g. dr. Velizar Janković, ki je sedel na čelu mize z ekselencjo Mitihineu in podbanom g. dr. Pirkmajerjem in naznamil, da se je k besedi oglasil njegov sosed, predsednik ljubljanske sekcije g. Avgust Praprotnik, ki je v daljšem govoru pozdravil goste ter podaril, da nismo z Rumuni zvezani le politično, temveč tudi po srcu, in napil rumunskemu in našemu kraljevskemu domu. Podpredsednik ljubljanske sekcije g. Karol baron Born je tolmačil čustva naših avtomobilistov v francoskem jeziku, nakar je spregovoril navdušeno pozdravljen ekselencja Mitihineu o življenju nad pri-

Lajo Lovrić (Beograd).

Sokolstvo v svetovni vojni

Z avtorjevjem dovoljenjem priobčuje B. Drenik

Ko je l. 1914. avstro-ogrsko monarhija izročila ultimatum kraljevini Srbiji, nam je bilo vsem jasno, da je bil to obanem ultimatum jugoslovenskemu sokolstvu posebej in veeslovenskemu vobče. Vplivnejši bratje so že bili za železnimi ključavnicami pod sigurno stražo mrkih bajonetov; a oni, ki so bili še zunaj ječe, so bili intenzivni na svojem domu. Napoved vojne je upravlila sokolstvo v težak položaj. To je bila obanem napoved iztrebljenja Slovanov. Sokolstvo kot nosilec ideje veeslovenske vzajemnosti, smage pravice, svobode in enakopravnosti ni moglo reagirati na to drugače, kakor da je sprejelo borbo na življenje in smrt, borec se z vsemi sredstvi za pravice svojega naroda. Stopilo je odločno na stran onih, ki so se borili za kulturo in civilizacijo proti surovi reakciji in tuju imperijalizmu. Ko so morali sokoli obelsti tujo uniformo avstrijskega vojaka in ko so jim potisnili v roke puške, da bi šli proti svojemu rodnemu bratu, so na tihem prisegli, da je teh pušk ne bo nihče ubil in da bodo neustrahovano na prvo priliko, ko bo moglo obelsti na drugo stran, da obrzajo iste puške proti stoletnemu sovražniku svojega naroda in svoje domovine. Čim so prvi avstrijski polki prišli na erbako in rusko bojisko, so začeli prehajati k Srbom in Rusom. Poleg posameznih predaj, je prišlo tudi do predaj v velikem številu tako, da so se tu pa tam predali Rusom in Srbom celi polki v celi formaciji. V sokolske vrste je prodrla vest, da je sokolski znak legitimacija za sprejem v Rusijo ter da je vrhovni komandant ruske fronte, veliki knez Nikolaj Nikolajevič izdal poziv na slovanke narode, naj se ne bore proti Rusom, ki se bore za svobodo Slovanov.

Prišli v Srbijo in Rusijo so začeli sokolski delavci iz mirnih časov širiti med svojimi rojaki idejo odkrite borbe proti svojim davnim sovražnikom. Postvali so jih, naj vstopijo kot dobrovoljci v erbsko vojsko. Ideja dobrovoljskega pokreta se je širila s neverjetno nagotico in že l. 1914 vidimo v vrstah erbske in črnogorske vojske lepo število dobrovoljcev, ki se bore v posebnih dobrovoljskih oddelkih ali pa razvrščeni po rednih polkih. Dobrovoljci, ki so se zbirali v Rusiji, so posilili v Srbijo in Rusijo po Dunavu tja do jeseni l. 1915, ko je Bolgarska napadla Srbijo. V tem trenutku je bila izključena vsaka možnost prihoda dobrovoljcev iz Rusije v Srbijo. Ločeni tako od svojega Pijemonta in svoje narodne vojske, so začeli dobrovoljci v Rusiji organizirati samostojne dobrovoljske oddelke. In to vse za to, ker ruske oblasti v prvih tednih niso dovoljevale organizacije samostojnih borbenih oddelkov erbske vojske in vst. živ. avstrijskih vojakov. Dobrovoljski pokret v Rusiji se je začel širiti zelo hitro in takoj v začetku l. 1916. je bila organizirana prva erbska dobrovoljska divizija v Odesi. Glavni pionirji dobrovoljskega pokreta v Rusiji so bili večinoma bratje Sokoli, ki so postali kot borbeni generaciji našega naroda in med svojimi študijami na univerziteti in priki univerzi pravi revolucionarji. Do prihoda erbskih oficirjev s Krima, so dobrovoljci sami organizirali svoje polke. V mairi-čem se je rabila sokolska komanda, a sokolski dah je slavl zmagovito čelo in

srčnim sprejemom in legoto naše domovine, in o čustvih, ki so dosegli svoj višek v goščah v kraljevskem domu, ki veče obo naroda tudi s krvino vzemi. P. državni himni se je govornik zahvalil za odlično organizacijo izleta in napil g. dr. Velizarja Jankovića ne samo kot svojem osebnemu prijatelju, temveč tudi kot iskrenemu prijatelju dveh sosednih v bratstvu obetih držav.

Častni člani in odlikovanja

Živahno aklamirani je vstal minister g. dr. Janković in med najburnejšim odobravanjem prečital zapisnik slavnosti seje centrale Avtokluba kraljevine Jugoslavije dne 11. junija 1930 na Bledu. Pri sedji je bil izvolil za častne člane: Ni. Vis. prestolonaslednik Petra, ministra ekselencja Mitihineu in podpredsednika rumunskega avtokluba ekselencja Camarasescu, bivšega ministra notranjih zadev in bana bukarške gubernije.

Z zlato iglo z monogramom avtokluba A. C. Y. so odlikovali ekselencja Mitihineu, ekselencja Camarasescu in princ Pier Ghika, član mednar. sportne komisije v Parizu, s srebrno iglo z inicijalami A. C. Y. pa univ. prof. Peršu, predsednik rum. sportne komisije, g. Ferehide, predsednik razsodišča in g. Boerescu, načelnik ministrstva za turizem.

Častni člani dobe klubsko zastavico članov uprave A. C. Y., naprsto značko in značko za avto.

Ekselencja Camarasescu se je zahvalil za idejo izleta dr. Jankovića, ki jo je sprožil že v Parizu ter sedaj izvel s pomočjo sportnega predsednika inž. Ristića nad vse veličastno.

Po navdušujočih govorih še drugih gospodov so gostje odšli v slavnostno dekorirano kavarno hotela »Toplice«, kjer so ob zvokih izvršne Holzingertjeve dunajske godbe zaplesali pod vodstvom ministra dr. Jankovića kole in zopet kole ter še kole in druge pise, doler se niso razšli z zagotovili, da krasnega dne ne pozabijo nikdar.

Omeniti moramo še, da so bili na sprejem Rumunov pripravljene tudi v Trzinu, Kranjski gori, Bohinju ter p. drugih vaseh, a je obisk teh lepših krajev moral odpasti zaradi sprejema na dvoru. Varnostna služba je funkcionirala izobno pod vodstvom kolearskega bataljona g. podpolkovnika Jakiča, ki mu gre velika zahvala za krasen uspeh izleta.

pripravljen je bil na borbo.

Vidovan l. 1916 je bil proslavljen na največje obelsti način. Iste dne popoldne je nastopil pred oddelkom meščanstvom in predstavniki ruskih oblasti več drugi polk s prostimi vajami, ki so bile določene za pre. povedani veesokolski zlet v Ljubljani leta 1914. Sokolje vojake je vodil brat Ante Mikš, rezervni kapitan dobrovoljcev, a njegovi pomočniki so bili bratje Kečke, Vedriš, Lovrić in Bavnik, podporočniki-dobrovoljci. Za one, ki so snali s pravimi odmi gledati v bodočnost našega naroda je bila to veličastna manifestacija sokolske mišli, ki je pri nas Sokole iz najrazličnejših krajev našega juga prevedla med dobrovoljce, odgojilci med nami borce za pravice našega naroda in naše domovine. Sokolski pozdrav — »zdravo« — je bil pozdrav dobrovoljcev. Bilo je lepo gledati to narodno sokolstvo, mobilizirano s krepkostjo svoje lastne volje in s silo sokolske ideje v borbeno polko kraljevske erbske vojske, vsak čas pripravljen, da se spusti v boj na življenje in smrt.

Dodela naravno je torej, če rečem, da se ideja sokolstva ne more nikakor ločiti od ideje dobrovoljskega pokreta, da je to ona ista ideja, v kateri so bile vsojane cele generacije in da je v svetovni vojni sokolstvo samo tamenjalo način svojega dobovanja. Vse naše delo v predvojnem času se more imenovati doba predrevolucije in priprave, izjenzja in utrjevanja vršnih načel slovanstva in svobode. Organizacija dobrovoljskih oddelkov v Rusiji je globoko premišljeno delo, polno sokolske ideologije, bratstva in svobode. Vsak se je potrudil, da v to resnično nacionalno delo položi vse svoje moči in neustopno smo pričakovali prvo borbo. Z začetkom svetovne vojne se je za nas Sokole položil popolnoma izpremenil. Ob vojni napovedi sokolstvo ni moglo biti strnjeno v skupno akcijo; naj resnično sokolstvo se je potrudilo, da pride do karava ravno v vojni, ko je vsak Sokol kot posameznik moral preobditi vse paripetije onih tednih dni, pa da se vendarle znajde na zbirališču kot borce-dobrovoljci. Bila je to ona velika doba, ko je bilo vsakemu Sokolu treba, da svojemu sokolskemu pozivu pripravljen odgovori, ker je sokolstvo od nas strogo zahtevalo, da vavišene sokolske ideje ne smemo nikdar zatajiti.

Pred vojno je prihajalo sokolstvo do izraza skupno in vsaka naša akcija je pokazala jasno sokolsko manifestacijo. Med vojno je pa zahtevala sokolska ideja od vsakega posameznika Sokola samostojno akcijo in popolno pripravljenost na žrtve in samopostrežnost. Samo resnični Sokoli, vagoni in črtni volji in močnja sre z lepimi duševnimi lastnostmi so vedeli, ka je treba ukreniti, ker je bilo sokolstvo edina narodna vojska in kot nosilec rednih sraj, je bilo to mnogo prej določeno, da postane pionir naše narodne revolucije.

Borec se za naše osvobodjenje in ujedinjenje so se združili vsi oni, ki so smatrali sokolsko idejo za nacionalni imperativ in ki so tvegali svoje življenje samo za to, da ne bodo več prisiljeni kot sužnji, temveč da pribore s svojim življenjem svobode in erčno bodočnost svojemu narodu

KONEC JUTRI.

Ustanovitev živinorejske zadruge za siverjave planinske živine

Dne 2. t. m. je bila ustanovljena v Ljubljani živinorejska sekcija zadruge pod imenom »Jugomontafon«. Ustanovni občni zbor, ki ga je vodil znani gojitelj, g. Josip Lenarčič, je bil dobro obiskan ter je potekel prav zanimivo. Ko so bila pravila dogovorjena, so bila sprejeta v obliki, kakor jih je predložil pripravljalni odbor.

Nova plemenska zadruge bo v smislu zakona s pospeševanjem živinoreje pri pomogla našemu gospodarskemu življenju in že obstoječi plemenski materialu siverjave planinske živine združila, kakor tudi vplivala na pospeševanje za našo državo zdaj tako važne plemenite pasme.

Ustanovljena plemenska zadruge si je stavila nalogo, voditi knjigo čred, ki obsega vse plemenske živali, kontrolo o zmnožnosti, izobrazbo osebja za molženje, posredovanje prodaje plemenskih živali, plemenske ogleda itd., sploh bo zadruge uporabila vsa sredstva za pospeševanje pasme. Prvovrstne plemenske živine, ki že z izometstvom uspešno konkurira, imamo dovolj. Kljub temu se danes še dosti plemenske živine kupuje v inozemstvu. Zdj se naj torej omogoča odjemalcu, da krije svoje potrebe v najboljši kakovosti tudi v tuzemstvu. Gojitelji pa naj odgoji in produa od zdaj naprej svojo plemensko živino v korist dežele in naj ne bo več primoran, dragocene plemenske živali prodati mesarju. Eno prvih organizatoričnih del plemenske zadruge bo, združiti vse gojitelje siverjave živine v Jugoslaviji.

Z zborovanja je bila odposlana Nj. Vel. kralju udanostna in ministru za poljedelstvo pospravna brzojavka. Na koncu je imel g. univerzitetni profesor S. Ulmanek prav zanimivo in z odobravanjem sprejeto predavanje ter je najtopleje pozdravil ustanovitev plemenske zadruge.

V predstojništvo so bili izvoljeni: predsednik Nikola pl. Jurković, Radvanje pri Mariboru; prvi podpredsednik Otto Pollak, Novikloster pri Celju; drugi podpredsednik Josip Lenarčič, Verd pri Vrhniki; poslovođa in blagajnik Otto Suppanz, Maribor; člani predstojništva: ing. Avsec od kmet. šole na Grmu, prelat v Stični in Franc Urbanc, Ljubljana.

Plemenska zadruge »Jugomontafon« ima svoj sedež v Ljubljani. Poslovalnica se nahaja v Mariboru, Cvetična ulica 18. Kakor izvemo, bo zadruge »Jugomontafon« že na kmet. razstavi v Zagrebu postavila kolekcijo plemenske živine in tam podalo vsem obiskovalcem sliko o tuzemski siverjavi živinoreji.

Razpisane učiteljske službe

Naslednje učiteljske službe so na osnovnih šolah na razpolago učitelstvu, ki prosi za premostitev:

Srez Brežice: Brežice dve službi učitelje, Rajhenburg služba učiteljice, Sevnica štiri službe učiteljev.

Srez Celje: Celje mesto, deška osnovna šola dve službi učiteljev, Celje mesto dekliska osnovna šola, služba učiteljice, Šmartno v Rožni dolini služba učiteljice, Vojnik služba učitelja, Griže služba učitelja, Braslovče služba učitelja in St. Javrij ob Južni Zelenici služba učiteljice.

Srez Goranji Grad: Goranji Grad služba učitelja in služba učiteljice, Ljubno služba učitelja in služba učiteljice, Mozirje služba učiteljice, Rečica ob Savinji služba učitelja in dve službi učiteljic.

Srez Kočevje: Kočevje služba učitelja in dve službi učiteljic, Sodražica služba učiteljice.

Srez Konjice: Vitanje služba učiteljice.

Srez Kranj: Jezersko služba šolskega upravitelja, Kranj služba učitelja, Skofja Loka služba učitelja, Trzin služba učiteljice, Velesovo služba šolskega upravitelja.

Srez Krško: Kostanjevica služba učitelja in dve službi učiteljic, Krško služba učitelja, Mokronog služba učiteljice, Rače dve službi učiteljev in dve službi učiteljic.

Srez Laško: Laško služba učitelja in služba učiteljice, Trbovlje (deška osnovna šola) dve službi učiteljev.

Srez Litija: Litija dve službi učiteljev.

Srez Ljubljana mesto: III. deška osnovna šola služba učitelja, IV. deška osnovna šola služba učitelja ali učiteljice, o. VI. deška osnovna šola služba učitelja in služba učiteljice, I. dekliska osnovna šola dve službi učiteljic, IV. dekliska osnovna šola služba učiteljice, Lichten-thum (osnovna šola) štiri službe učiteljic.

Srez Ljubljana-okolica: Vrhnika služba šolskega upravitelja, služba učitelja in služba učiteljice.

Srez Ljutomer: Gornja Radgona služba učiteljice, Ljutomer dve službi učiteljic.

Srez Logatec: Cerknica služba učiteljice.

Srez Maribor desni breg: Sv. Lovrenc na Pohorju služba učiteljice, Podova, služba učiteljice.

Srez Maribor levi breg: Sv. Lenart v Slovenskih goricah služba učitelja, Sv. Trojica v Slovenskih goricah služba učitelja.

Maribor mesto: I. deška osnovna šola služba učitelja, II. deška osnovna šola služba učiteljice, III. deška osnovna šola služba učitelja in služba učiteljice, IV. deška osnovna šola služba učiteljice, I. dekliska osnovna šola služba učiteljice, II. dekliska osnovna šola služba učiteljice, IV. dekliska osnovna šola služba učiteljice, Murska Sobota dve službi učiteljev in tri službe učiteljic.

Razpisava v kraljevina Jugoslavija
Fran Ka. Lašnik, Maribor, Cankarjeva ul. 28.

Srez Novo mesto: Zuženberk služba učitelja in služba učiteljice.

Srez Prevalje: Marenberg služba učitelja in dve službi učiteljic, Muta služba učiteljice.

Srez Ptuj: Ptujška gora dve službi učiteljic, Ptuj-okolica (deška osnovna šola) služba učitelja, Ptuj-okolica (dekliska osnovna šola) služba učiteljice.

Srez Radovljica: Jesenice (deška osnovna šola) služba učitelja in služba učiteljice, Jesenice (dekliska osnovna šola) služba učiteljice, Kropa služba učiteljice.

Srez Slovenjgradec: Slovenjgradec služba učitelja, Šoštanj dve službi učiteljev, Valenje služba učiteljice, St. Ilj pod Turjakom služba šolskega upravitelja.

Srez Šmarje pri Jelšah: Kozje služba učiteljice, Podarada služba učiteljice, Slinvica pri Celju služba šolskega upravitelja, Šmarje dve službi učiteljic.

Prošnje morajo biti na prosvetnem oddelku kr. banske uprave do 22. t. m.

Beleznica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 12. junija 1930, katoličani: Janez, pravoslavni: 30. maja, Isakije.

DANŠNJE PRIREDITVE

Opera: Zaprti.
Kino Metca: Zaprti.
Kino Ideal: Ko ljubezen ugaša.
Kino Ljubljanski Dvor: Ljubav.
Razstava francoske umetnosti v Narodnem domu.
Razstava tipk na Turjaškem trgu.
Produkcija gojenov Glasbene Matice ob 20. v Piharmontiji.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Kuralt, Gosposvetska cesta, Šušnik, Marijin trg.

Gasilski praznik v Laškem

Laško, 11. junija.

Naše »Prostovoljno gasilsko društvo« je proslavilo med hinkoštnimi prazniki svoj 60letni jubilej. Jugoslovenska gasilska zveza pa je s tem jubilejem združila svoj zlet v Laško. Prireditve so potekle zelo slovesno in sijajno. V nedeljo popoldne so pričele prihajati k nam prvega sileke čete, večinoma gasilcev pa je pripeljal poseben vlak iz Ljubljane. In z vsakim vlakom so prihajali novi gasilci tako, da je bilo pri povorki v ponedeljek preko 1200 uniformiranih mož. V nedeljo popoldne so bile predvečbe za proste vaje, ki so se izvajale javno naslednjega dne nad vse precizno in pri gromem aplavzu številnega občinstva. V nedeljo zvečer je domače društvo priredilo bakljado s poklonitvijo kumcem gg. Elsbacherjevi in Osoinovi in pokroviteljici proslave g. dr. Roševi, pri čemer so se odlikovali domači peveci.

Po bakljadi se je vršila slavnostna seja v lepo renovirani Henkejevi dvorani, ki so se je udeležili glavni funkcionarji gasilcev in predstavniki domačih uradov in oblasti. Sejo je otvoril tov. Majcen, slavnostni govor pa je podal župan g. dr. Roš, ki je orisal zgodovino domačega gasilskega društva in naševal zasluge, ki si jih je staklo za Laško. Njegov govor, ki je bil sprejet z velikim odobravanjem, pričel v coloti »Gasilec«. Odgovarjal je vsami starosta, tov. Turk, nakar so še govorili vl. sv. Pinkava, tov. Muzek, Vengust, Engelsberger, starosta Sokola Križnik, končan pa je izročil tov. Ferčnik krasno izdelano diplomu častnemu članu tov. M. Kocichurju, ki se je ganjen zahvaljal za odlikovanje.

Pri prijateljskem kramljanju je večer hitro minil, še hitreje pa noč, kar nas je že v zgodnjih urah zbudila budnica, ki je spravila na ulice ves dan trajajočo živahnost in vrvenje. Ob 9. se je formirala povorka in cvetje se je vspelo z oken na gasilce. Ko so dospeli na glavni trg, se je vrtil oficijelni pozdrav gasilstva po mestnem županu g. dr. Rošu, ki je povdarjal velik pomen gasilstva in njega silen razvoj. Za njim je govoril tov. Turk, zahvaljujoč se županu za njegovo simpatijo do gasilstva, ki dokazujejo, da je gasilstvo v Laškem na najboljših potih. Zaključni govor je imel župni starosta tov. Guček, nakar so dobili vsi praporci, 15 po številu, spominske trakove, posebno lepega je pripela ga. Roševa laškemu društvu. Slovesno službo božjo je opravil g. dekan dr. Kralj, ki je v lepem govoru bodril gasilce k nadaljnjemu vtrajnemu delu.

Po defiliranju pred dostojanstveniki, so se gasilci razšli, nakar je krstek del poškropil ceste in zlešišče. Popoldne ob 3. so gasilci prvič javno nastopili v prostih vajah s sekirami. Pozneje se je razvila živahna veselica, kjer se je zbralo na tisoče občinstva. Potekla je v najlepšem redu in v splošno zadovoljnost. Vsiemu gasilstvu, posebno pa laškemu, k tako sijajnemu nastopu iskreno čestitamo!

Dnevne vesti

— Z naše univerze. Rektorat univerze kralja Aleksandra I. razpisuje za kemični inštitut mesto asistenta s pravicami uradnika I. kategorije. Prošnje je treba vložiti do 30. t. m.

— Ispremembe v naši vojski. Imenovani so: za načelnika štaba komande dravske divizijske oblasti dosednji načelnik štaba komande šumadijske divizijske oblasti pehotni polkovnik za generalštabne posele To. dor Milčević, za načelnika štaba komande strokovnih tečajev za oficirje glavnih vrst vojske dosednji načelnik komande jadranske divizijske oblasti generalštabni polkovnik Anton Lokar, za vršilca dolžnosti načelnika štaba komande potniške divizijske oblasti pehotni podpolkovnik za generalštabne posele Vladimir Keler doslej v službi pri operativnem oddelku glavnega generalštaba, za vršilca dolžnosti načelnika štaba komande drinske divizijske oblasti inženjerški podpolkovnik za generalštabne posele Anton Partl doslej v službi pri operativnem oddelku glavnega generalštaba, za vršilca dolžnosti načelnika štaba komande varuške divizijske oblasti pehotni podpolkovnik za generalštabne posele Božidar Bašić doslej v službi pri generalštabnem oddelku vojnega ministrstva. Od dosedanjih dolžnosti je razrešen generalštabni polkovnik Lav Rapić.

— Razpisana sodna služba. Razpisan je natečaj za izpraznjeno mesto predstojnika sodišča v Mariburgu. Prošnje je treba vložiti do 27. t. m.

— Predavanje o Jugoslovanih na Finskem. Na radio - postaji v Helsinkforsu je imel včerajšnji profesor I. Masnikar zanimivo predavanje o Jugoslovanih. Predavatelj je navajal zgodovino borbe jugoslovanskega naroda za svobodo, obično se je pečal s sedanjo jugoslovansko kulturo in naglašal je velik napredek Jugoslavije. Navdušeno je opisoval naše naravne lepote in finskim turistom je priporočal poset Dalmaciji.

— Izlet Batinih namočencev na Jadran. Iz Zlatica poročajo, da priredi Bata in svoje uslužbence izlet na Jadran. Izleta se udeležijo 400 uslužbencev, ki ostanejo na Udranu več dni.

— Zborovanje učiteljskih društev. V soboto 14. t. m. zborujejo sledeča učiteljska društva: Mariborsko učiteljsko društvo za mesto in bližnjo okolico skupno s Slovenjebistriškim učiteljskim društvom v Slovenjki Bistrici ob 11. uri; Kamniško učiteljsko društvo v Kamniški Bistrici; Belokranjsko učiteljsko društvo v Semiču ob 11. uri. Učiteljsko, članstvo posrednih društev, opozarjamo na ta zborovanja!

— OUZD v maju. V maju je znašalo št. vilo članov OUZD 101.744 in sicer 68.375 moških in 32.369 žensk. Bolnikov je bilo v maju 2447, od teh moških 1380, žensk 1067. Odstotek bolnikov je znašal 2,41. Povprečna dnevna zavarovana meza je znašala 26,50 Din, celotna dnevna zavarovalna dnevna meza pa 2.705,982,40 Din.

— Statistika prometnega osebja. Pod prometno ministristvo spadajo generalna direkcija železnice v Beogradu, železniške direkcije v Zagrebu, Beogradu, Ljubljani, Sarajevu in Subotici ter uprava pomorskega in rečnega prometa. Prometno ministristvo ima 36 uradnikov in uslužbencev, železniške direkcije s generalno direkcijo vred 75.014, rečna plovilstva 2318, direkcija pomorskega prometa v Splitu 481, uprava pomorstva in rečnega prometa 402, skupaj 78.251. Od teh je zvanjencev 17.274, uradnikov I. kategorije s fakultetno izobrazbo 777, uradnikov II. in III. kategorije s maturo odnosno 4 razredi srednje šole 5728, služiteljev 2750 in neregulirane osebja 46.783.

— Polovična vožnja pri izletniških vlakih v vseh relacijah. Zel. uprava obvešča o činstvo, da je 50% znižanje voznih cen pri izletniških vlakih, ki vozi v nedeljo 15. t. m. iz Ljubljane v Metliko ob 5.30 in se vrne v Ljubljano ob 22.20, dovoljeno za vse izletnike, torej tudi za one, ki bodo vstopili na vseh vmesnih postajah in postajališčih navedene proge. Isto velja tudi za izletniška vlaka, ki vozita ob nedeljah ostroma prazniških iz Ljubljane v Bistrico-Bih. Jezero oziroma Kamnik.

— Maturantinja VIII. a in b I. drž. gimnazije v Ljubljani iz leta 1920 vabim, da mi sporoče svoje naslove in želje glede proslave 10letnice mature. — Zupan Josip. Ljubljana, Miklošičeva cesta 11.

— Iz »Službenega lista«. »Službeni list kr. banke uprave dravske banovine« št. 7, z dne 11. junija objavlja zakon o evan. geljsko - krščanskim cerkvah in reformirani krščanski cerkvi kraljevine Jugoslavije, uredbo o stalni letni državni podpori verski zajednici židov v kraljevini Jugoslaviji, pravilnik o polaganju strokovne izpita za uslužbence direkcije rečne plovilstva kraljevine Jugoslavije in pravilnik o raziskavanjih v glavnem arhivu ministristva za zunanje posle ter neslužbenem objavljanih diplomatskih in konzularnih dokumentov.

— Laskava kritika o gostovanju naše drame v Zagrebu. O gostovanju naše drame prebuzujejo zagrebške »Novosti« precej občirno laskavo oceno. Kritiki je tvrdoma izredno ugodno ocenili Golarjevo »Vdovo Rožinko« in med igralcev pa omenili glavnega Polonico Juvanovo kot »Vdovo Rožinko«. Lovarja kot Janeza in Enisa Kralja kot berača Balantača. Škoda, da je bila predstava slabo obiskana. Kritiki naglašajo, da je v Zagrebu več tisoč Slovencev, večinoma inteligentov, v gledališču ni pa ni bilo niti desetine.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in toplo vreme in da bo imela sapa lokalne nevihte. Včeraj je bilo po vseh krajih bolj ali manj oblačno, v mnogih tudi nevihte s dežjem ali s točo. Najvišja temperatura je znašala v Zagrebu 29, v Splitu in Beogradu 28, v Ljubljani in Skoplju 26, v Mariboru 24,4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 766,5 mm, temperatura je znašala 14 stopinj.

— 1695 besed na poštni znamki. Svojevredstven rekord je dosegel te dni Sarajevčan Mato Harambašić. Mož je specialista za drobno pisavo in je nedavno na dopisnico napisal 76.097 črk. Lani je neli Anglez spravil na navadno pisemsko znamko 605 besed in dosegel s tem svetovni rekord v drobni pisavi. Njegov rekord pa je potrdil Čeh Karel Branski, ki jih je spravil na znamko 824. Harambašić pa žilica ni dala miru in lovil se je napornega posla, da prekosi oba. Na jugoslovansko znamko je spravil 1695 dobro čitljivih besed s 3390 črkami. Drugi so pisali s švinčnikom, Harambašić pa s črnilom. Tako popisano znamko je poslal Harambašić redakciji »Wiener Bilder«.

— Nesreča. Gartner Franc, 15letni de. lavč sin iz Podlomske, občina Selce, je na paši tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. Prepejati so ga v ljubljanski bolnici.

— S kolo po glavi. V bolnico so pre. peljali posestnika Ivana Gregorčiča iz Podboršta, katerega je nekdo med prete. pom oplazil s kolo po glavi in ga pre. cej poškodoval.

— Smrt piščanca, ki je popil 6 vagonov žganja. V Mostarju je te dni umrl nag. le smrti Mitko Corović, ki je bil znan pod imenom »Kec«. Mož je bil star 75 let, kar je visoka starost, če pomislimo, da je popil dnevno 5 do 6 litrov žganja. Kakor je sam izračunal, je v svojem življenju popil celih 6 vagonov žganja. Žganje je pil ka. kor vodo in za stavo ga je večkrat popil cel liter. Zanimivo je, da je bil Mitko tudi prvi avstroogorski vojak v Bosni.

BELE SENCE

— Dete z žabjo glavo. Posebna atrak. cija na ljubljanskem velesejmu je bila tu. di ženska z žabjo glavo, pred katero so se ljubljanci kar križali. Iz Srbobrana pa poročajo, da je v vasi Turo rodila Lo. sinka Obradova dete s fenomenalno glavo. Dočim so njeni prejšnji trije otroci po. polnoma normalni, je to pot rodila dete z žabjo glavo. Otrok je imel velika ušesa, oči so bile vrh glave brez obrvi. Glava je bila deformirana in brez nosu, prira. ščena k telesu kakor pri žabi. Seveda je porod čudnega otroka vzbudil v vasi ve. liko senzacijo. K sreči je novorojenček živel samo dve uri. Iz Srbobrana so prišli zdravniki, ki so hoteli otroka prevzeti za kemični laboratorij, češ da gre za fenomen, toda oči ni dovolil. Niti fotografir. ati ni pustil čudnega novorojenčka.

— Smrtna nesreča železnikarja. Te dni so našli na progi med Perkovcem in Andrijevcom strahovito razmesarjeno truplo progovnega preglednika Stjepana Duraškovića. Nesrečnej je po lastni krivdi prišel pod vlak, morda je bil pijan ali pa je na progi zaspal. Povožil ga je beograjski brzovlak.

Iz Ljubljane

— Iz Obzora hiš in vil. V lirske ulice se obnavlja enonadstropna hiša (št. 31) Fran. ca Ponikvarja, od katerega jo je kupil dr. Robert Blumauer. Trenutno so po sobah za. poseljeni sobni slikarji, pleškarji in pe. farji. Izdelala se je tudi manjša adaptacija sob. Hiša bo zunaj in znotraj kakor nova. So. sedno poslopje, ki je pa že na Hrvaškem trgu, je enonadstropna vila (hiša št. 3) Ka. lara in Ane Dermastia. Zidarski odri ob vili kažejo, da dobi poslopje novo zunanjo lice. V Rožni dolini je zunaj obnovljena pritli. za hiša gđ. Josipine Križaj. Njena hiša (št. 11) je na oesti II., ki je najstarejša v idlični Rožni dolini. Na Ambrozevem trgu je obnovljena zunanost enonadstropne hi. še (št. 2), ki je lastnina Ivana Röggerja. Iva. se se hiše v mestu pridno renovirajo in po. pravljajo, vendar je in to celo na prometnih cestah in ulicah še nekaj hiš, ki kažejo od. krušen omet in zamazane stene mimo idičnemu občinstvu, kar je v slabi harmoniji z naprednim duhom slovenske prestolnice.

— Iz Adaptacije. V enonadstropni hiši št. 78 na oglu Sv. Petra ceste in Škofje ulice se preurejajo pritlične sobe v trgovske lokale I. delavskega komunalnega društva. V Frankičanski ulici je dala Učiteljska ti. skarna preurediti in modernizirati knjižar. no v enonadstropni svoji hiši (št. 6). To adaptacijo izvršuje mestni stavbenik Hugon Schell.

— Iz Krasnih nageljni na Resjovi cesti. V pritličju hiše 11 na Resjovi cesti vise z okna neke stranke krasnih nageljni, ki vzbujajo splošno pozornost. Nagelji ima. okoli 50 cvetov in najmanj 100 popkov. Okno je res vzoren okras hiše in lahko služi za zgled drugim ljubljancem.

— Iz Vodnjak v Zvezdi so odstranili. Včeraj so v Zvezdi odstranili železni vo. dnjak, ki je bil res neapratičen in deloma že neporaben.

— Podiranje zasebne hišice v Gajevi ulici. V torek so začeli v Gajevi ulici po. dirati za ljubljansko kreditno banko stolo. do zasebno hišico, ki je bila provizorično zgrajena med zidanjem palače Kreditne banke.

— Iz Čudna slovensčina po milih izlo. bah. Po izlozih nekaterih naših trgovcev in obrtnikov se šopiri tako čudna sloven. ščina, da je človeka kar sram. Tako ima večja ljubljanska trgovka v izlozih listek z napisom: Otroške čepice! Neka trgovka s. čevlji gna pa napis: Lahko kot perot! Takih primerov bi lahko našli še več. Poideja se učit jezika h kmetom.

— Iz Predavanje o noveodobni umetnosti. Predaje in kupijske reklame. Zavod Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani priredi v sredo, dne 18. t. m. ob 20. uri zvečer v dvorani Otroškega urada za zavarovanje delavcev na Miklošičevi cesti predavanje o moderni reklamni in o novodob. ni umetnosti pridobivanja odjemalcev. Pre.

Opravlja za Vas najtežji posel v gospodinjstvu!

Schichtov Radion

pere sam, varuje perilo!

Pomožna akcija za naše rudarje

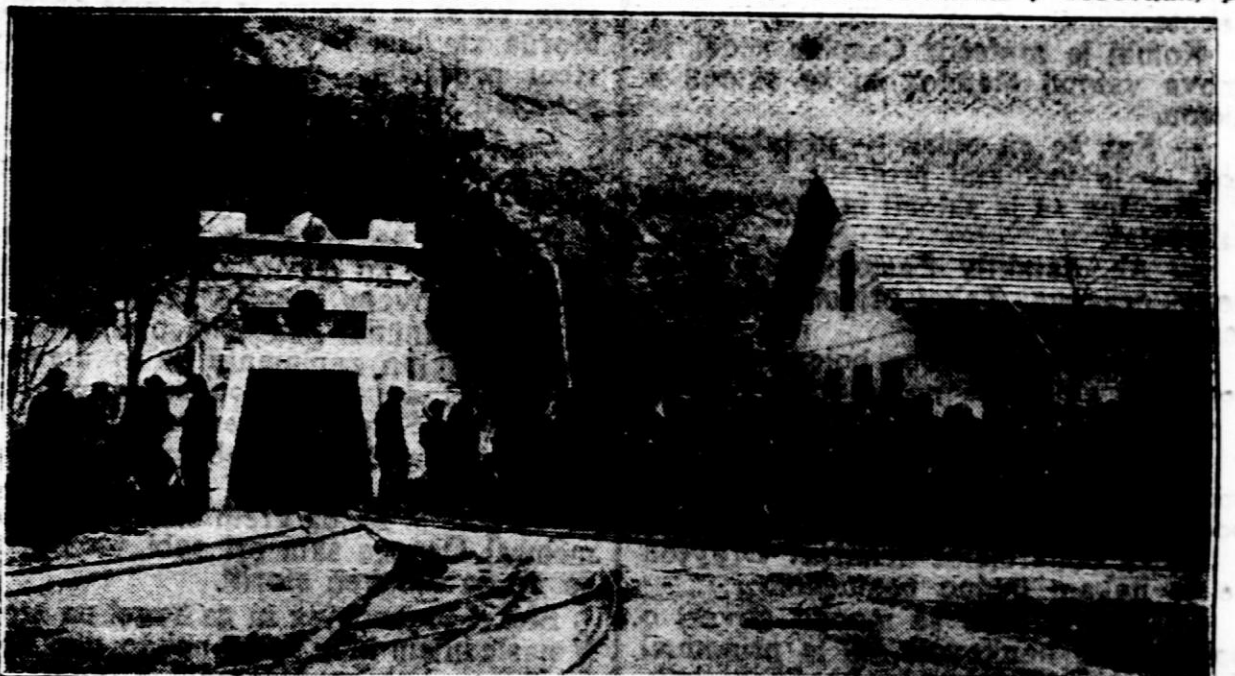
Da se zavarujejo rudarji proti posledicam kriz, je potrebno letno nad 10 milijonov Din

Ljubljana, 12. junija.

Naša rudarska industrija preživlja ne. navadno ostro krizo. V mesecih februarju, marcu, aprilu in maju letošnjega leta so praznovali rudarji v rudnikih TPD pov. prečno po 35 šhtov. Napravili so samo 65 šhtov mesto 100. Če upoštevamo samo oba meseca najtežje krize, april in maj, so napravili le 25 šhtov mesto 50. Če raču. namo število v rudnikih TPD zaposlenih delavcev 7500 in povprečen zaslužek na šht s 50 dinarjev, so zaslužili rudarji v celem štiri mesečnem raz.

radj zmanjšanja dobev nad 700 delavcev odpuščenih, bodo izgubili trgovci okrog 1/10 poslovene svote, kar bo za bodoče krize gotovo še bolj omajalo rudarski kredit. Samo ta izguba bi se utegnila gi. bati okrog zneska 200.000 Din.

Odpuščenim rudarjem je treba spraviti drugam na delo. Alko bi dali vsakemu ru. darju, ki gre dela iskati, samo po Din 500 na pot, kar pa je običajno malo, bi mo. rali imeti za to na razpolago 250.000 di. narjev. Za vsak dan, ki ga prebijejo ru. darji dalje brez zaslužka v Trbovljah, pa

Vhod v zapadni rov v Trbovljah

V Trbovljah so zadnje dni zopet pričeli z delom. Štuka nam kaže tikov. zapadni rov, iz katerega prihajajo rudarji z dela, dočim takako rudarji na desni, da prihajo nj. hovi tovarni vsi na svitlom jh samentajo.

dobiti za 13 milijonov dinarjev manj, nego običajno, to je mesto 36 milijonov dinar. jev le 25 milijonov dinarjev. V obdobju zadnjih dveh mesecev pa mesto običajnih 17 milijonov le 8,5 milijonov dinarjev.

Po statistiki, ki jo je sestavila Delav. ska zbornica, je potrebnih samo za pre. hrano rudarjev TPD mesečna svota 5,5 milijona dinarjev. Alko bi se zaslužki v vseh štirih mesecih na rudarje popolnoma enakomerno razdelili, bi bila pri takih kri. zah vidihi silnemu padcu prehrana še vedno zagotovljena, — ne more pa bi se krizi druge potrebe, za katere je po. trebno 30—40% celotnega zaslužka.

V zadnjih dveh mesecih pa bi že zmanj. kalo za goto prehrano prebivalstva 2,2 milijona dinarjev. V resnici pa je zmanj. kalo za hrano še več, ker so zaslužki tako neenakomerni.

Predvsem je tu rudnik Hrastnik po. polnoma stal. Pri rudniku Kočevje povre. čeno zaslužek ne doseže niti 40 Din na šht. Polovično praznovanje daje tu po. vprečen mesečni zaslužek 500 Din, kar očividno ne zadostuje za prehrano. A tu. di v ostalih rudnikih je radi izredno kri. vičnega možnega sistema položaj tak, da dosega delavstvo razmeroma visok po. vprečen zaslužek le mnogo nad povre. čnem stojiščem zaslužka malga dela ru. darjev, — medtem ko ogromna večina ne stoji bolje, kakor v Kočevju.

To je imelo v teh rudnikih za posledici. do, da je lahko kril en del rudarjev morda še kako odločljivo in mani otno potreb. ščino, medtem ko je nedostajalo po ve. čini goše hrane. A že povprečno je manj. kalo zadnje dva meseca za hrano 2,5 mi. ljona dinarjev.

Položaj bi bil postal davno nevarn. živ, da ni bilo nad 1,2 milijona dinarjev znašajoče podpore TPD in kreditov pri. vatnih trgovcev in delavskih zadrug.

Pred seboj imamo seznam za trgovine špecije in moke (tu niso upoštevani me. sari, dobavitelji mleka itd.) ki kaže, za koliko so poskočili v zadnjih mesecih kre. dit pri trgovcih v Trbovljah.

Dne 26. februarja t. l. so znašali ru. darski dolgovci pri 23 trboveljskih trgov. cih 2.082.986,61, dne 27. maja pa 3.152.265,14 Din. Ti trgovci so oddali v dobi zadnjih treh mesecev rudarjem za 1.059.278,53 ži. vil naznovo na kredit. V Hrastniku, kjer se je mnogo manj delalo in v Kočevju, kjer se manj zaslužki, znašajo ti krediti brez črnega več, kakor bi odgovarjalo to šte. vitelstvu razmerja med tu in tam zapa. slostnim delavci, tako da se more opravi. čeno trditi, da je svota, za katero so mo. rali narasti rud. dolgovci samo pri špecie. nih trgovcih v rudnikih TPD, večja nego 3 milijona dinarjev. Pri tem nismo računali, da so krediti tudi v rudnikih konsumih sorazmerno narasli, ker se nam od strani delavskega zadruga, da so kreditirali ti konsumi tudi med krizo le toliko, kolikor je bilo zaslužil. (To pa se nam zd. nemo. goče in neupravičeno.

Če bo sedaj, kakor se nam zadržuje,

potrebujemo tudi sredstev za živila.

Mi smo navajeni na samo največje mu. čnake, ker so pač navajeni, se da bi ho. teli s tem zamočati, da je položaj v nek. terih privatnih rudnikih radi krize manj težak. Posebej moramo tu omeniti rud. nika Krmeč in Leše.

Iz teh podatkov more vsak razvleči kakšno sredstva bi bila potrebna, da se rudarji zavarujejo proti posledicam kriz, ki se v naših rudnikih s tako matematično sigurnostjo pomajajo.

Zato bi bilo treba zbrati nad 10 milio. nov dinarjev letno. Tudi zato, da bi bila zagotovljena rudarjem in takih krizah zadol. ževanja vsaj hrana, bi bilo potrebnih več milijonov dinarjev.

Da bi mogli prikočiti na pomoč lo. dičkal izdatno reduciranim oim, ki se mo. rajo izsečiti in bi trpe glad, ker ne naljo. jo več zadostnega kredita, bi potrebovali vsaj 1 milijon dinarjev.

To so velike svote. Vendar se morajo najti. Malokatera elementarna nergoda, poplava ali toča prizadele posamezne rodine tako težko, kakor zadeva rudarske rodine v tem primeru skrajšano delo in brezposelnost. Zato je tu potrebna naša in hira pomoč.

Kakor znamo, se je protekle dni vršila na bančni upravi oja anketa, ki se je ba. vila s položajem v naših rudnikih. Sile. njeno je bilo, da se ustanovi za dravsto banovino Podporni fond za brezposelne z nalogo, zbirati iz proračunov javnih in samoupravnih korporacij, pa tudi iz na. konitetv drugih podpornikov sredstva za omiljenje sedanje promogovne krize in sli. čnih kriz v bodočnosti.

Bančna uprava bo izdelala v naknad. nem času ometek pravil za fond in bo po. stala pravila s vabilom za sodelovanje vsem gospodarskim in socialnopolitičnim korporacijam, na katerih sodelovanje mo. re pri tej aficiji računati.

Pred sodniki

Zločinstvo zoper javno moralo

Trgovski potnik Josip Bratuš iz Ljublja. ne, star 29 let je skušal 29. aprila v Dra. vogradu zlorabiti nekoga 8 letnega dečka. Ker je bil zaradi ponovnega delikta že kaz. novan, je bil obsojen zaradi zločina zoper javno moralo na 1 leto in 6 mesecev je. če, na izgubo častnih pravic za 3 leta ter na pridržanje po prestani kazni.

Mlad izpizeneo

19 letni Ivan Milivoje iz Brudine pri Ptuj. je lani svoj mladenec že poročeno iz. prljen in je bil že dvakrat kaznovan zaradi tatvine. Dne 14. aprila je sročal na cesti iz Frana v Zg. Poljskavo 14 letnega Milova. ja Kovača, ki je napol v jrdnem oranže. citrone itd. Fant je med potjo le stvari prodal in izkupil 98 Din. Pri neki kapli v Zg. Poljskavi pa je za Milivojo nenadoma zavrel za vrat, mu nastavil revolver na prsa in zahteval denar. Fant je od strahu omahnil. Milivoje mu je nabraj dal denar in potem obsedel. Milivoje je na dan razpave svoje dejanje priznal in je bil obsojen na po. drženo leto ječe.

OTROŠKE NOGAVICE ŽIGOM

KRUPIC

Najbolje, najbrž, za najcenejši

PRI SLIKARJU

Dama pride k slikarju in naroči portret. Pogodita se glede cene, toda dama ima še nekaj na srcu.

— Ali mi jamčite za podobnost? — vpraša slikarja.

— Sveder, gospa.

— A kako dolgo?

BELE SENCE

Augustus Muir:

Krog zločinov

Roman

Dr. Ivor Drayton je molčal. George ni mogel uganiti, kakšne misli mu roje po glavi. Umazano sivkast dim se je vili iz konca njegove cigare in se izgubljal pod stropom. Njegove temne oči so bile uprte skozi dim v prstan, ležeč na mizi.

— Dober večer, gospoda!
Pozdravu je sledil smeh. George in Drayton sta se presenečeno ozirala. Na pragu je stal Marcus Sternhold.

Kako dolgo je stal na pragu in kaj je slišal iz njunega pogovora, George ni vedel. Neopaženo je spravil prstan nazaj v žep.

Pogladil si je brezhuben bel telovnik, sedel je k mizi, si naličeval likerje in izbral najboljšo cigaro. Lepo narejeni frak je skoro zakrival njegovo pohabljeno. George je bil presenečen, da se vede Sternhold napram njemu tako nepriljubljeno, skoro prijazno. Ni si mogel misliti istega obraza, spačenega od jesa, ko je zrl namaj v laboratoriju.

V veži so se začeli glasovi, nekdo je zaloputnil težna vrata in profesor Caspian je vstopil v jedilnico.

Takoj je nastala v Sternholdovem vedenju neznamita izprememba. George je bil že večkrat opazil to. V prisotnosti profesorja Caspiana je izgubila aroganca z grobega obraza Marca Sternholda in njegov glas je postal priazen. George pa nikoli ni mogel uganiti, ali dela starejši asistent to namenoma ali nehoti.

Komaj je profesor Caspian sedel, je znova vstopil Maddox in se sklonil k njemu.

— Kaj, še en obisk — in tako pozno? — je vzkliknil profesor.

Maddox se je sklonil in znova nekaj zašepetal.

— Ah, detektiv Eastwood? To je nekaj drugega. Takoj pridem. Oprostite, Drayton.

Specialist za živčne bolezni je presenečeno gledal za profesorjem.

George se je zasmeljal, rekoč:

— To je samo Bill Eastwood. On spada med policijske strokovnjake za ponarejalce denarja.

— Za ponarejalce denarja? Drayton se je nekam čudno nasmehnil.

— Zadnje čase se mnogo govori o ponarejenih bankovcih, — je pripomnil George. — Posebno o kontinentalnih. Profesor Caspian je že dolgo v službi Scotland Yarda, kot analitik v ponarejalstvih zadevah. Danes sem ves dopoldan analiziral črnilo in papir. Tri petine bankovcev po sto funtov so bile najpopolnejše potvorbe, kar sem jih kot analitični kemik kdaj videl.

Kdo so se odprla vrata, je obmolknil. Maddox je na pragu diskretno zakasal.

— Gospod Bentley, prosim. Profesor Caspian želi, da spregovorite z inspektorjem Eastwoodom. V laboratoriju sta.

— Dobro, že grem. — George je vstal in čakal, da sluga odide. — To je res zanimivejša dela kakor novi sublimacijski proces. Mislim, da gre za interese moža, ki lovi ljudi.

— Tudi meni se zdi, — je zamrmral Ivor Drayton malomarno. — George je vstal, hoteč oditi.

— Mislim, da je Scotland Yard končno izsledil ponarejalce, — je pripomnil.

Pri vratih se je obrnil. Sternholdovega obraza ni mogel videti, pač je pa videl Draytonov obraz.

Njegove besede so napravile globok vtis. Dr. Drayton je gledal čez mizo na Marca Sternholda presenečeno, prestrašeno in obupano.

Nočni gost

Bilo je že po polnoči, ko je George spravil v red svoje stvari in se pripravil na selitev. Poleg obleke je imel mnogo knjig, revij in druge ropotije, ki jo je bilo treba spraviti v red. Večina robe je bila že nakopičena v kotu, dokler ne najde primerne shrambe, kamor bo lahko vse to spravil.

George se je ozrl po sobici in težko mu je postalo pri srcu. Tu je prebival poldrugo leto, a zdaj je tu zadnja noč. Ker je tu stanoval, ko je bil njegov oče še živ in je prebival z njim v prijetnem kramljanju mnogo večerov, je bilo Georgu žal, da mora prepustiti to sobico drugemu.

Toda v njegovih mislih je bilo še nekaj več, ko je kadil svojo zadnjo cigaro. Bil je trden sklep, priti zavezi do dna. Bil je trdno prepričan, da se preseli Sternhold v njegovo sobico z gotovim namenom. A kakšen je bil njegov namen, to je hotel zvedeti.

George bi bil rad vedel, če ni povedal dr. Draytonu preveč. Drayton je bil poštenjak, o tem ni bilo dvoma. Čudno je pa bilo, kako se je zavzemal za Marca Sternholda. George tudi ni mogel pozabiti izraza na njegovem obrazu, ko se je gredoč iz jedilnice obrnil. Morda sta bila Drayton in starejši asistent prijatelja, pa nista hotela tega pokazati vpričo tujih ljudi.

— Čakaj no, — je zamrmral George, — o čem smo že govorili? Ah, o ponarejenih bankovcih.

Spomnil se je, kako mu je Sternhold jutraj, ko je preizkušal črnilo in papir bankovcev, sledil v laboratoriju in se zelo zanimal za izid preizkušnje. Profesionalno zanimanje bi to utemeljevalo, toda profesionalna zavist je bila bolj v Sternholdovem značaju. Kaj je pomenil ta izraz na obrazu dr. Ivora Draytona?

— Čas je že, da grem spat, — je zamrmral George sam pri sebi. — Nocoj se ne da nič več storiti.

Skel je smoking in ga vrge na stol. V naslednjem hipu je pa nekdo tiho potrkal na okno za njegovim hrbtom.

George je stal tiho na preprogi pri peči. Zavesa na oknu je bila spuščena tako, da ni mogel videti, kdo trka. Če bi ne bil trkanja tako razločno slišal, bi bil mislil, da se mu je samo zdelo.

Trkanje se je ponovilo in tako je spoznal, da se ni motil. Nekdo je bil zunaj in hotel je opozoriti Georga nase.

George je čakal nekaj časa, potem je pa skočil k oknu, odgrnil zaveso in pogledal, kdo je.

Moški obraz se je tesno tiščal stekla in roka je dala Georgu znamenje, naj odpre okno. Potem je glava izgubila med temnimi listi lovorijskih grmov.

— Bill Eastwood! — je zamrmral George. — Kaj neki hoče Bill?

Odprl je okno in takoj mu je zašepetal Bill:

Najslavnejša vedeževalka

Anna Lenormandova, k kateri so hodili celo vladarji in ministri

Marie Anna Lenormandova je vzbujala je kot čiste s svojimi vedeževanji splošno presenečenje. Rojena je bila leta 1772 v Alenconu, kjer je bila v samostanu Benediktinok tudi vagojena. Odkrivala se je kot marljiva in zelo nadarjena učnica, ki se je v prostem času navdušeno bavila s hiromantiko, fiziognomiko in drugimi takrat priljubljenimi okultnimi vedami. Leta 1790 se je preselila v Pariz in njen salon v ulici Thouron je kmalu zaslovel po vsem Parizu. K Lenormandovi so zahajali vodje revolucije Mirabeau, Desmoulins, Robespierre, Marat, Saint Just in Herbert, katere je zadelo tragično usoda, kakor jim je vedeževalka prerokovala. Lefevre je od nje zvedel, da postane maršal, Muratu je prerokovala kraljevsko srečo in krvav konec, princesi de Lamballe pa nasilno smrt. Vse to se je točno izpolnilo.

Lenormandova je skušala osvoboditi kraljico Marijo Antoinetto iz rok revolucionarjev. Poskus se ni posrečil in vedeževalko so vtakli v kaznilnico La Force, v kateri se je seznanila z Josephino Beauharnais, ki je bila tudi zaprta in kateri je prerokovala smrt njenega moža, generala, novo poroko z vojakom, ki napoli s svojo slavo ves svet in ločitev s tem junakom. Ko so jo izpustili, jo je posetil Napoleon, katerega mu je vedeževalka z njegove »popolne roke«. Dejala mu je, da bo osvojil mnogo dežel in da napoli svet z občudovanjem, da bo pa umrl v izgnanstvu. Leta 1797 se je Napoleon poročil z Josephino Beauharnais. Prvi del vedeževanja se je izpolnil in Lenormandova je postala Josephinina varovanka in ljubljena odlične družbe. Napoleon je bil korzikan in kot tak lahkover. Zelo pogosto se je posvetoval s »Sybillo iz ulice Thouron«, pošiljal ji je bogata darila, bili so pa tudi časi, ko ni smel slišati njenega imena.

28. novembra 1809 je cesarica Josephina sanjala o kačah. Lenormandova je dejala, da pomenijo te sanje, da postane cesarica žrtve krivičnega ravnanja in da se bo ločila od svojega moža. Zato so vrh vedeževalke v ječo. V ječi je prerokovala Napoleonovo poroko z Mario Louise in povratak bivše kraljevske rodbine. Vedeževanje se je izpolnilo in vedeževalka slava je rasla. Lenormandovo so naravnost oblegali ljudje, ki bi bili radi zvedeli, kakšna usoda jim je namenjena. Ko je bil l. 1814 Pariz oblegan, je posetil slavno vedeževalko tudi ruski car Aleksander I. Po Napoleonovem padcu je ostala vedeževalka slava nedotaknjena. Sam kralj Ludvik XVIII. je zahajal k njej. Talleyrand je bil vsakdanji gost njene salona in še mnogi drugi slavni možje so se zatekali k njej. Kadar so jih težile misli o bodočnosti. Ko se je Napoleon vrnil iz prvega izgnanstva, jo je hotel policijsko preganjati, pa si je premislil, kajti Lenormandova je bila napisala brošuro »Občutnica smrti cesarice Josephine«, in ko je Napoleon brošuro prečital, je vzkliknil: »Ona je edina, ki mi je pokazala, kako težka izguba me je zadela.«

Leta 1820 je izdala Lenormandova »Historične in tajne spomine cesarice Josephine«, ki so vzbudili v Franciji in tudi v inozemstvu veliko senzacijo. Leta 1821 je bila v Bruslju aretirana, »ker govori z arhangelom Gabrijelem, ima kamen modrijanov, Abarisovo piščo itd.« Bila je obsojena, pa se je pritožila in sodba je bila razveljavljena. Ogromna množica lahkovernega ljudstva jo je spremljala iz ječe do doma. Pozneje je izdala brošuro s političnimi vedeževanji in v eni je trdila, da postane Ludvik Filip kralj, kar se je izpolnilo l. 1830. Lenormandova je bila res izredna ženska in nad njenimi vedeževanji je smel ves svet. Sama o sebi je trdila, da proročuje na podlagi slutnji, ki jih je imela že kot dete. Umrla je 25. junija 1843 in k večnemu počitku jo je spremila vsa pariška elita. Svoje zmožnosti je pa znala izrabiti tudi praktično in njen nečak je podedoval po njej letno rento v znesku 20.000 frankov.

Poskušen samomor sovjetskega uradnika

Na kolodvoru v Biale Podlaske blizu sovjetske meje je hotel skočiti v nedeljo zvečer pod brzovlak Varšava — Moskva sovjetski uradnik Naumov, ki se ni hotel vrniti v Rusijo. V trenutku, ko bi moral brzovlak odpeljati s kolodvora, je skočil iz vagona in se pognal pod vlak. V zadnjem hipu ga je pa zadržal sprevednik. Videč, da se mu je samomor ponesrečil, je potegnil Naumov iz žepa nož in si ga večkrat zasadi v trebuh. Ranil se pa ni nevarno. Med zaskrbljenjem je izjavil, da se piše Mihail Naumov in da je bil pomožni uradnik sovjetske družbe za zunanjo trgovino v Parizu. Iz Moskve so mu baje naročili, naj se vrne, ker pa ni ubogal, sta prisla iz Moskve v Pariz dva agenta črničevke, da ga odpeljeta v Rusijo.

Naumov je pustil v Parizu ženo in otroke. Ko je prispel vlak na kolodvor v Biale Podlaske, je mislil, da je že na obmejni postaji in zato je napel vse sile, da uide agentoma. Videč, da ne more pobegniti, je hotel skočiti pod vlak. Poljske oblasti so mu dovolile ostati na Poljskem ali pa vrniti se v Francijo.

Ozadje tragedije v Cambridge

Obpravna pred poroto v Cambridgeu o treh žrtvah krvavega dne v kraljevskem kolegiju, kjer je 20-letni študent Potts ustrelil profesorja Wolastona, smrtno ranil detektiva Willisa in ustrelil sebe, je odkrila ozadje te edinstvene tragedije v zgodovini univerz. O značaju študenta Potts se priče niso strinjale. Nekateri so ga smatrali za abnormalnega, ekscentričnega ali vsaj izrednega mladeniča, drugi so ga pa opisovali kot mirnega in docela normalnega študenta. Oče je izpovedal, da je bil sin častihlepen, da

je na srednji šoli pridno študiral, na visoki šoli je pa mnogo zapravljval in delal dolgove, čeprav mu je oče pošiljal mnogo denarja.

Pred tragedijo se je mudil z nekim tovarišem 10 dni v Londonu, kjer sta prodala motocikel za 22 funtov, denar sta zapravila, potem sta pa živel brez beliča v žepu, dokler se ni zavzela za nju neka Millerjeva, ki je sprejela oba na stanovanje in hrano, čeprav je vedela, da denarja nimata. Videla je, da imata revolverje. Potts je spravil revolver k nekemu študentu v Cambridgeu, s katerim se je seznanil, ki pa pozneje ni želel občevati z njim, ker je prišel nekdo k njemu s pijanimi tovariši. Najzanimivejša je bila izjava Pottsovega prijatelja Newmana, ki je dejal, da sta s tovarišem razmišljala, kako bi napravila zločinski karyero. On je smatral to za šalo. Potts je pa mislil resno. Dvojni umor in samomor je izvršil najbrž v trenutni duševni zmedenosti.

BELE SENCE

Od kod ime Pariz

Rumun Oswald Neuschots je pojasnjeval nedavno nastanek imena Pariz v zvezi s kultom boginje Izide, ki se je baje zanesel iz Egipta v Grčijo, Italijo in Galijo, kjer se je ohranil več sto let. Po tej teoriji bi izviralo ime Pariz od Bar-iz, to je Izidina ladja, katero so nosili v procesijah, in grb Pariza (ladja) naj bi bila Izidina ladja. Dr. Brouta pa to razlago odločno odklanja, češ, da je gola fantazija. Tudi če bi bilo res, da se je zanesel kult boginje Izide tja, kjer stoji sedaj Pariz, kar pa ni verjetno, je izključeno, da bi bili Gali označili Izidino ladjo s staroegiptskim izrazom Bar-iz. Sicer je pa znano, da je pomenilo v rimskih časih ime Parisi ljudstvo, naseljeno ob reki Seini, katerega glavno mesto je stalo na sedanjem otoku Cité in se je imenovalo Lutetia.

Ce hočemo ugotoviti, kako je nastalo to ali ono krajevno ime, se zanimamo v prvi vrsti za narečja v dohodnem kraju. Deblo bhares pomeni v indoevropskih jezikih klin, vrh, višina, razen, klas, veja. Od tod gotosko barin = ječmen, rusko borošno = žitna moka. V stari nemščini imamo izraz para za les in isi za orjak. Parisi bi torej pomenilo gozdni orjak. Če bi Pariz stal na višini, če bi se bili prebivalci odlikovali po visokih postavah in če bi bili gojili v prvi vrsti ječmen, bi lahko razlagali nastanek imena na ta način. Za to pa ni nobenega razloga. Dr. Brouta je prepričan, da je treba iskati nastanek imena Pariz v starem imenu Lutouhezia. To ime, iz katerega so napravili Rimljani Lutetia, izvira nedvomno od prvotnih prebivalcev Galije in Spanije Iberov, ki so prispeli v paleolitični dobi iz Sahare. Spanec Cejador je dokazal, da so se ohranili neokrnjeni ostanki iberskega jezika do dandanašnjih dni. To je baskitki jezik in Lutouhezia pomeni v tem jeziku neobdelano močvirje. V ibersčini je pomenil izraz par vodno ptico, zlasti raco. Izi pomeni lov. Parizi pomeni torej kraj, ki je ugoden za lov na race. Tako naj bi bilo nastalo ime Pariz.

Zastoni

poljsko vsakemu na zahtevo bogato ilustrovani cenovnik električnih lestenecv in drugih razsvetil.

Tvorniško skladišče lestenecv, Zagreb, Gundulićeva ul. 7

„Radiorad“

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

□□□□□□□□□□

Mali oglasi

Vesna basoda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor srnako! — Na sprazdanje brez znakke ne odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Lokal

se odda v najem s 1. julijem t. l. na Miklošičevi cesti 7, palača Vsaenpe posojilnice. — Natatnejše podatke je dobiti pri ravnateljstvu Vsaenpe posojilnice. 1820

MODROCE

Isa afrik modroce blago Din 240.— spodnje modroce, mreže, posteljne odele, saliceneške kuzice pri

RUDOLF SEVER

Maribor trg 2

Zahtevajte vzorce! — 20/T

Prepir — krog

in življenjske sovarnosti, izvršajoče radi elektrika, 100% odpravim! Obisk — proročeni — brezplačno — brezobvezno, informacije na tel. št. 43-71. (Sv. Petra c. 8. dvoršče). 1771

Tesan les

popolnoma sam, pa naložijo uporabo, za stavbe in stolne v salo v Maribor, dr. s. d. z. Ljubljana — Danilova c. 46. telefon št. 2628. 47/T

Trgovski potnik

uvaden v vsaj Sloveniji, Oroskem Kotu in Liki, s drugim zastopnikom, s celotnim uspehom lahko dobijo zastopništvo dobro uveljavljeno (trgovski potnik). Samo razna ali, polnoma vsajene to stroka, naj polnoma posluša na upravo sloj. Razpisna pod-izpovedi posluša. 1820

Posejajte

hotel-restoracija »Mariborski dvor« Oset Prenečišča, garaže, kopalnice, avto 50/T

Kupim motor

s priklopi ali brez. Sem poročen drž. uradnik II. kategorije in bi odplačeval v mesečnih obrokih po 300.— Din ali pa skupaj po preteku 12 mesecev. Ponudba na naslov: Cir. Vehovec, Žužemberk. 1822

Elektromotorie

istomernega in izmeničnega toka, previja in popravlja, izvršuje instalacije ter hišne razsvetljave po zelo nizki ceni elektrotehnik Egon Vodlan, Laško 11. 1821

Malinovec

s najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemične pimesi, garantirano naraven, se dobi v lekarni Dr. G. Piccoli, Ljubljana. — 1 kg 20.— Din, pri večjem odjemu ceneje. Razpošilja se po pošti in železnici. 58/T

Lepo posvetvo

arondirano, vse zemljišče skupaj v enem kosu okoli hiše, kjer se redi 6 glav živine, s inventarjem in letovnjim pridelkom naprodaj za 130.000 Din. Poslavo se v gostilni Sinčič, Zbe- love pri Poljčanah. 1814

Kopalne obleke

vseh vrst po meri. — Aleksandra dvoja cesta 3, pritličje.

Prodajalca (-ko)

vešega čevljarske stroke ter nemškega in hrvatskega jezika sprejemem takoj. Oferte v nemškem jeziku, po možnosti s sliko na naslov: Bela Kelemir, Čakovec. 1813

Sobo

z dvema posteljama zraven glavne pošte oddam gospodom ali gospodičinam. — Naslov v ogl. odd. »Slov. Narod«. 1826

Kolodvor Vrhnika

restoracija, kavarina in prenočišče se priporoča. 1680

L. Mikuš

JUBLJANA Mestn. trg 15

prporoča svojo zalogo

dežnikov in solčnikov

ter sprehajalnih palic.

Popravila se izvršujejo

— točno in solidno —

J. Warchalowski

Wien III.

Paulusgasse 3

Išče za prodajanje svojih bencinskih motorjev preprodajalce in zastopnike, dobro uvedene v kmetijstvu

Vezanje nevestinih oprem,

zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfinjše

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela Struškij)

Režanje, sklanjanje, prediskanje takoj!

Sreča Te išče... Ne izogibaj se ji!

Ne skrivaj se! Privabi si jo s srečko drž. raz. loterije. Žrtvuj ji Din 100.— za celo srečko, ali Din 50.— za polovično, ali Din 25.— za četrtino. Vrniti ti zna tisočero in še več. Bodi do 8. julija v posesti naše srečke, ki si jo moreš kupiti!

v podružnicah »Jutrac« v Mariboru, Celju, Novem mestu in na Jesenicah; v Ljubljani pa v Oglasnem oddelku »Jutrac« v Prešernovi ulici ter v štiki v Zgornji »Jutrac« na Celovški cesti.

Zadružna hranilnica

r. z. z. o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 19